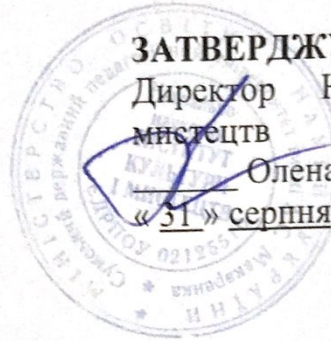

Сумський державний педагогічний університет
імені А.С. Макаренка

НН інститут культури і мистецтв

Кафедра хореографії та музичного мистецтва

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор НН інституту культури
мистецтв

Олена УСТИМЕНКО-КОСОРІЧ
« 31 » серпня 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основи сценічного руху

(назва навчальної дисципліни)

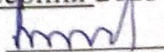
галузь знань 02 Культура і мистецтво
(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність 026 Сценічне мистецтво
(шифр і назва)

освітня-програма/програми Сценічне мистецтво
(назва)

Мова навчання українська

Погоджено науково-методичною комісією
НН інституту культури і мистецтв
« 31 » серпня 2023 р.

Голова Олександр РУДЕНКО

Розробники:

1. Ткаченко Ірина Олександрівна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри хореографії та музичного мистецтва.

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри хореографії та музичного мистецтва.

Протокол № 8 від 29 червня 2023 р.

Завідувач кафедри

доктор педагогічних наук, професор _____

Ольга ЄРЕМЕНКО

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Бакалавр	Нормативна	
		Рік підготовки:	
1-й,			
Семестр			
1-й,			
Лекції			
16 год.			
Практичні, семінарські			
24 год.			
Лабораторні			
Самостійна робота			
48 год.			
Консультації:			
2 год.			
	Вид контролю: Залік		
Загальна кількість годин – 90			

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Предмет вивчення навчальної дисципліни – процес ознайомлення здобувачів вищої освіти з основами сценічного руху.

Метою вивчення дисципліни є: розкриття творчих здібностей і розвиток психофізичних можливостей природного апарата студентів, виховання пластичної культури здобувачів, набуття початкових вмінь підвищувати і творчо використовувати пластичну виразність виконавців.

Завданням є: всебічний розвиток тіла шляхом різноманітних тренувань; усунення індивідуальних фізичних недоліків; розширення діапазону рухових можливостей; уміння вибудовувати пластичні фрази і діалог з партнером на основі набутих навичок.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути такі результати навчання:

Знання: знає музичну та хореографічну термінологію, розуміє основні концепції, теорії та загальну структуру дисципліни; розуміє специфіку використання методів, способів, форм музично-хореографічної діяльності.

Уміння: володіє сукупністю гностичних, проектувальних, комунікативних, організаторських умінь; володіє елементами логічного і образного мислення, здатний до аналізу, виділення головного і синтезу в освітній діяльності; володіє хореографічними навичками задля забезпечення якості освітнього процесу.

Комунікація: демонструє толерантне ставлення до загальнолюдських, національних, особистісних, мистецьких цінностей; налагоджує духовну спільність, співпереживання і співпрацю учасників освітнього процесу, ефективно працює в мистецько-творчому учнівському і педагогічному колективах освітнього закладу, інших мистецьких об'єднаннях; розуміє значущість культури і мистецтва для виховання і розвитку особистості.

Засвоєння програмного матеріалу дисципліни «Основи сценічного руху» забезпечує оволодіння загальними та фаховими компетенціями відповідно до освітньо-професійної програми «Сценічне мистецтво»: ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій. ЗК3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК7. Здатність працювати в команді. ФК1. Здатність генерувати задум та здійснювати розробку нової художньої ідеї та її втілення у творі сценічного мистецтва. ФК3. Здатність до ефективної діяльності у колективі в

процесі створення сценічного твору, керівництва роботою і / або участі у складі творчої групи в процесі його підготовки. ФК5. Здатність до публічної презентації результату своєї творчої (інтелектуальної) діяльності. ФК12. Здатність передавати знання про сценічне мистецтво та практичний досвід фахівцям і нефахівцям. ФК13. Здатність розробляти і реалізовувати просвітницькі проекти з метою популяризації сценічного мистецтва в широких верствах суспільства, в тому числі і з використанням можливостей театральної преси, телебачення, Інтернету. ФК15. Здатність вільно орієнтуватися у напрямках, стилях, жанрах та видах сценічного мистецтва, творчій спадщині видатних майстрів.

2. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовою вивчення дисципліни є опанування дисциплін – «Основи сценічної мови», «Основи театральної педагогіки», «акторська майстерність». Міждисциплінарні зв'язки «ТМ класичного танцю», «ТМ народно-сценічного танцю», «ТМ сучасного танцю», «Гімнастика та віртуозні рухи».

3. Результати навчання за дисципліною

Результати навчання за дисципліною «Основи сценічного руху» передбачають: оволодіння знаннями щодо загальних основ сценічного руху, хореографічної термінології, методики виконання танцювальних рухів. Опанування дисципліни забезпечує вміння застосовувати набуті знання, вміння та навички в практичній професійній діяльності.

<p>Знання: теорії та методики танцювальних рухів. Уміння: демонструвати набуті знання на практиці. Комунікація: здатність ефективно використовувати комунікаційну стратегію</p>	<p>ПРН2</p>	<p>Мати концептуальні наукові та практичні знання у сфері сценічного мистецтва.</p>
<p>Знання: фахової танцювальної термінології, необхідної для спілкуванні в хореографічному та сценічному соціумі. Уміння: розв'язувати складні задачі. Комунікація: донесення до учасників освітнього процесу інформації в галузі професійної діяльності.</p>	<p>ПРН3</p>	<p>Вільно спілкуватися з професійних питань державною та іноземною мовами усно і письмово.</p>
<p>Знання: основ сценічного руху, танцювальних елементів, комбінацій. Уміння: вивчати окремі аспекти дисципліни завдяки мережі Інтернет, літератури тощо. Комунікація: вміти працювати в колективі.</p>	<p>ПРН4</p>	<p>Здійснювати пошук необхідної інформації у професійній літературі, в мережі Інтернет та інших джерелах.</p>

<p>Знання: творів танцювального мистецтва. Уміння: демонструвати танцювальні рухи. Комунікація: здатність ефективно використовувати комунікаційну стратегію.</p>	ПРН8	<p>Обирати, аналізувати та інтерпретувати художній твір для показу (демонстрації), самостійно обирати критерії для його оцінки.</p>
<p>Знання: видів танцювального мистецтва. Уміння: застосовувати набуті знання в професійній діяльності Комунікація: здатність до командної роботи.</p>	ПРН11	<p>Розуміти сценічне мистецтво як художній та соціокультурний феномен, знати специфічні відмінності художньої мови театру та перформативних мистецтв.</p>
<p>Знання: історичних епох та їх значення в хореографії, а також знати історії хореографічного мистецтва в різні історичні періоди. Уміння: виконувати танцювальні рухи, які характеризують ту чи іншу історичну епоху. Комунікація: здатність ефективно використовувати комунікаційну стратегію.</p>	ПРН13	<p>Знати основні етапи (епохи, стилі, напрямки) у розвитку театру, літератури, образотворчого мистецтва, музики, кіно; основні факти про видатних особистостей у сфері мистецтва; класифікувати види та жанри сценічного мистецтва.</p>

4. Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала ЄКТС	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
90 – 100	<p>Всебічні й глибокі знання навчального матеріалу, вільне та впевнене володіння знаннями щодо дисципліни. Студент може надати загальну характеристику змістовному матеріалу курсу. Володіє понятійно-категоріальним апаратом. В ході усних відповідей очевидна робота з рекомендованими основними та додатковими літературними джерелами.</p>
82 – 89	<p>Міцні знання навчального матеріалу, володіння знаннями змісту дисципліни. Студент може надати загальну характеристику вивченому матеріалу; володіє термінологією, лексикою але у відповідях на поставлені запитання студент припускається деяких помилок, які виправляє самостійно. Рекомендована література повністю засвоєна.</p>
74 – 81	<p>Ґрунтовні знання навчального матеріалу, однак з припущенням невеликої кількості помилок. В теоретичних запитаннях студент орієнтується за допомогою викладача, однак відчутна робота з основними та додатковими літературними джерелами.</p>
64 – 73	<p>Посередні знання навчального матеріалу. Відповіді на запитання малоаргументовані, плутані, потребують уточнень і додаткових запитань.</p>
60 – 63	<p>Слабкі знання навчального матеріалу, часткове оволодіння передбачених програмою завдань, навичок та теоретичних знань з допущенням певних помилок з наступними труднощами у спробах усунути ці помилки самостійно.</p>
35 – 59	<p>Фрагментарні знання, слабка орієнтація в навчальному матеріалі. Неспроможність студента самостійно чи за допомогою викладача виправляти власні помилки, незнання літератури з дисципліни.</p>

1 -34	Незнання навчального матеріалу. Студент не може дати відповіді на жодне запитання, не володіє знаннями з дисципліни. Має місце відсутність базових знань, що перешкоджає продовженню навчання чи початку професійної діяльності.
-------	--

Розподіл балів

Поточний контроль										Разом	Сума
РОЗДІЛ 1					РОЗДІЛ 2						
T 1.1	T 1.2	T 1.3	T 1.4	T 1.5	T 1.6	T 2.1	T 2.2	T 2.3	T 2.4		
Поточний контроль											
3	4	4	8	8	8	10	10	10	10	75	100
Поточний контроль										25	
2	2	2	2	2	2	2	3	4	4		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	Відмінно
82 - 89	B	Добре
74 - 81	C	
64 - 73	D	Задовільно
60 - 63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5. Засоби діагностики результатів навчання

Усні опитування, презентації результатів виконаних завдань, залік.

6. Програма навчальної дисципліни

Розділ 1. Теоретичні основи сценічного руху.

Розділ 2. Особливості танцювальної пластики.

7.1. Інформаційний зміст навчальної дисципліни

Розділ 1. Теоретичні основи сценічного руху.

Тема 1.1. Сценічний рух: загальні основи (Теоретичні аспекти сценічного руху).

Тема 1.2. Сценічний рух, як частина пластичної культури актора (Поняття про сценічний рух та його значення в пластичній культурі актора. Основні елементи сценічного руху).

Тема 1.3. Відчуття руху (Відчуття руху в сценічному мистецтві: емоція, енергія, експресія).

Тема 1.4. Розминка. Розслаблення. Баланс. (Розминка, розслаблення та баланс у сценічному мистецтві: здоров'я та готовність до творчості).

Тема 1.5. Координація. Швидкість сценічного руху (Координація та швидкість на заняттях з Основ сценічного руху: важливі аспекти для акторської майстерності).

Тема 1.6. Розвиток ритмічності (Розвиток ритмічності на заняттях з Основ сценічного руху: важливість, техніки та вплив на виступ).

Розділ 2. Особливості танцювальної пластики.

Тема 2.1. Скульптурність тіла в статиці та русі.

Тема 2.2. Крупний план руху.

Тема 2.3. Танцювальна пластика та її особливості, значення для танців народів світу (Теоретичні аспекти танцювальної пластики. Елементи танцювальної пластики. Танцювальна пластика для танців народів світу).

Тема 2.4. Стилєві особливості рухів українського народного танцю (Особливості українських народних танців. Основні рухи українських народних танців).

7.2. Структура та обсяг навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин										
	Денна форма						Заочна форма				
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі			
		Лекції	Практ.	Лабор.	Конс.	Самост. роб.		Лекції	Практ.	Лабор.	Конс.
РОЗДІЛ 1. Теоретичні основи сценічного руху											
Тема 1.1. Сценічний рух: загальні основи	6	2				4					
Тема 1.2. Сценічний рух, як частина пластичної культури актора	6	2				4					
Тема 1.3. Відчуття руху	6	2				4					
Тема 1.4. Розминка. Розслаблення. Баланс	10	2	4			4					
Тема 1.5. Координація. Швидкість сценічного руху	8	2	2			4					
Тема 1.6. Розвиток ритмічності	8	2	2			4					
РОЗДІЛ 2. Особливості танцювальної пластики											
Тема 2.1. Скульптурність тіла в статиці та русі	6		2			4					
Тема 2.2. Крупний план руху	6		2			4					
Тема 2.3. Танцювальна пластика та її особливості, значення для танців народів світу.	16	2	6			8					

Тема 2.4. Сильові особливості рухів українського народного танцю	18	2	6		2	8						
Усього годин	90	16	24		2	48						

Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Сценічний рух: загальні основи	2	
2	Сценічний рух, як частина пластичної культури актора	2	
3	Відчуття руху	2	
4	Розминка. Розслаблення. Баланс	2	
5	Координація. Швидкість сценічного руху	2	
6	Розвиток ритмічності	2	
7	Танцювальна пластика та її особливості, значення для танців народів світу.	2	
8	Сильові особливості рухів українського народного танцю	2	
Разом		16	

Теми практичних (семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Розминка. Розслаблення. Баланс	4	
2	Координація. Швидкість сценічного руху	2	
3	Розвиток ритмічності	2	
4	Скульптурність тіла в статиці та русі	2	
5	Крупний план руху	2	
6	Танцювальна пластика та її особливості, значення для танців народів світу.	6	
7	Сильові особливості рухів українського народного танцю	6	
Разом		24	

Теми для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Сценічний рух: загальні основи	4	
2	Сценічний рух, як частина пластичної культури актора	4	

3	Відчуття руху	4	
4	Розминка. Розслаблення. Баланс	4	
5	Координація. Швидкість сценічного руху	4	
6	Розвиток ритмічності	4	
7	Скульптурність тіла в статиці та русі	4	
8	Крупний план руху	4	
9	Танцювальна пластика та її особливості, значення для танців народів світу.	8	
10	Стильові особливості рухів українського народного танцю	8	
Разом		48	

8. Рекомендовані джерела інформації

Основна:

1. Бермудес, Д. (2017). *Основи хореографії: навчально-методичний посібник*. Суми: ФОП Цьома С. П.
2. Голдріч, О. (2006). *Методика викладання хореографії*. Львів: «Сполом».
3. Линець М. (2012). *Основи методики розвитку рухових якостей*. Львів. 208 с.
4. Пугач Н. (2013). *Особливості рухової діяльності в хореографії*. Львів. 50 с.
5. Ткаченко (2023). І. Танцювальне мистецтво Китаю: історико-теоретичний екскурс. Сучасна мистецька освіта: теоретико-практичний дискурс. Riga, Latvia: «Baltija Publishing», 2023. 392 с. (С. 269 – 295).
6. Ткаченко, І. (2018). *Естетична гімнастика в хореографії: історія, теорія, практика*. Суми.
7. Ткаченко, І. (2020). Технічна та методична зіставна екзерсису народно-сценічного танцю в процесі фахової підготовки. *Проблеми підготовки сучасного вчителя*, 8, 56–68.
8. Шариков Д. (2011). *Хореографія: навчальний посібник для студентів ВНЗ «Театральне мистецтво»*. К. : КиМУ.